

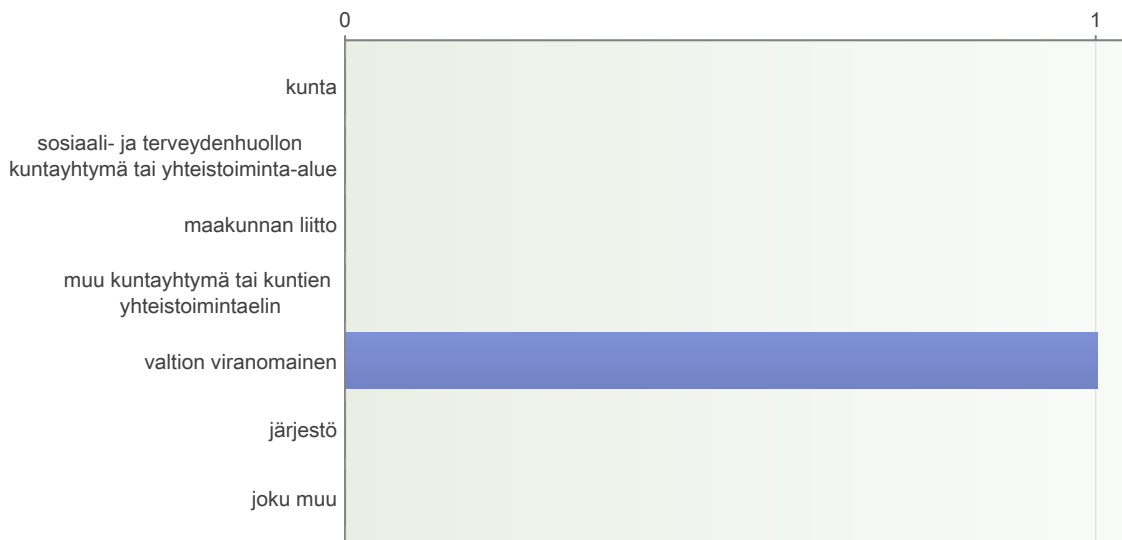
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimitilimen nimi
Elintarviketurvallisuusvirasto	Maria Teirikko	Mustialankatu 3, 00790 Helsinki, maria.teirikko@evira.fi	9.11.2016	Elintarviketurvallisuusvirasto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Yleistä lausuntopyyntökyselystä

Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) vastaa lausuntopyynnön kysymyksiin vain siltä osin, kuin kysymykset kuuluvat tai kytkeytyvät läheisesti viraston toimialaan. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen (SOTE) ei koske suoraan Eviran toimialaa, joten Evira ei ota kantaa SOTE-uudistuksen tavoitteita, rahoitusta, järjestämistä, voimaannpanoa tai lainsäädäntöä koskeviin asioihin. Evira toteaa lisäksi, että se ei ole ollut mukana SOTE-uudistuksen valmistelussa, eikä myöskään osallistunut valmistelijana maakuntien perustamista tai maakuntauudistusta koskevan lainsäädännön tai hallituksen esityksen laatimiseen. Evira esittää lausuntonsa vapaamuotoisina huomioinaan hallituksen esitykseen ja lakiluonnoksiin eikä ota erikseen kantaa monivalintakysymyksiin.

Evira ei ota kantaa SOTE-uudistuksen tavoitteisiin tai niiden toteutumiseen.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Evira esittää toimialaansa ja tehtäviensä koskevana lausuntonaan seuraavia näkemyksiä ja huomioita maakuntalakiluonnoksesta.

Maakuntauudistuksen tavoitteet

Evira pitää tärkeinä maakuntauudistuksen tavoitteita ja maakuntalakiehdotuksen 1 §:ään kirjattua lainsäädännön tarkoitusta. Uudistuksen keskeiset tavoitteet koskevat kansalaisten ja yritysten palvelujen parantamista ja hallinnon sujuvoittamista, tasa-arvoista palvelutasoa koko maassa sekä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä. Tavoitteena on lisäksi edistää alueiden kehittämistä ja yritysten kilpailukykyistä toimintaa, sujuvoittaa ja tehostaa hallintoa ja uudistaa hallinnon toimintatapoja sekä edistää näillä toimenpiteillä kokonaisuutena taloudellista kasvua julkisen talouden kestävyysvajetta vähentäen.

Evira toteaa, että nämä tavoitteet ovat pitkälle yhteneväiset Eviran toimialan strategisten päämäärien ja toimintatapojen uudistamista koskevien linjausten ja toimenpiteiden kanssa. Eviran strategisissa päämäärissä painottuvat toiminnan vaikuttavuuden parantaminen, asiakaskeskeisyys, palvelun parantaminen ja avoin

vuorovaikutus sekä tehtävien hoitaminen asiakaslähtöisenä ja asiakkaalle arvoa tuottavana prosessina kaikkien ruokajärjestelmän toimijoiden yhteistyönä. Evira on aktiivisesti edistänyt toimenpiteillään ja aloitteillaan sääntelyn ja hallinnollisen taakan keventämistä sekä tehostanut toimintaansa ja voimavarojen käyttöä. Eviran toimintatavoissa painottuvat yhteistyö, asioiden avoin valmistelu ja hyvä viestintä sekä asiakkaiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun, tekemiseen ja kehittämiseen. Toimintatapojensa uudistamisessa Evira on siirtymässä perinteisestä viranomaisroolista kansalaisten ja yritysten toiminnan edellytysten luojaksi, mahdollistajaksi ja lisäarvon tuottajaksi yhteiskunnassa. Toiminnan ohjauksessa edistetään tarkastuksen ja valvontakäyntien sijasta valmentavaa otetta, jossa elintarvikeeturvallisuuden ja elinkeinoelämän kilpailukyvyyn tavoitteisiin pyritään yhdessä asiakkaiden kanssa kaikkia osapuolia hyödyttäen, kääntäen säädösten vaatimukset osaltaan elinkeinojen kilpailukyvyksi. Toiminnan yhtenäisyyden ja tasapuolisuuden sekä henkilöresurssien ja erityisosaamisen hyödyntämisen näkökulmasta Eviran toimialan tehtävissä on jo pitkään lisätty toiminnan vaikuttavuutta kokoamalla viranomaistoimintoja alue- ja paikallistasolla suurempiin kokonaisuuksiin paikallisilla yhteistoiminta-alueilla. Tätä tehtävien hoidon ja asiantuntemuksen kokoamista jatketaan maakuntauudistuksen tavoitteita tukien.

Evira pitää erittäin tärkeänä myös maakuntalakiehdotukseen sisältyvää tavoitetta varmistaa maakuntien asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet monipuolisesti, kuten lakiehdotuksessa esitetään.

Eviran toimialan tehtävät maakuntauudistuksessa

Maakuntiin siirtyvät tehtävät

Hallituksen linjauksen mukaisesti pääosa MMM:n hallinnonalan alue- ja paikallishallinnon tehtävistä siirretään perustettaville maakunnille. Uudistus kokoa hallinnonalan tehtävät, maa- ja elintarviketalouden ja ympäristöterveydenhuollon tehtävät mukaan lukien, nykyisistä ELY-keskuksista, aluehallintovirastoista sekä kuntayhtymistä ja kunnista maakuntien hoidettavaksi. Evira pitää tätä maakuntiin siirtyvää tehtäväkokonaisuutta uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisena.

Eviran tehtäväalueella maakuntaan siirtyviä tärkeimpiä tehtäviä ovat seuraavat elintarvikeketjun valvontatehtävät:

- Elintarvikevalvonta (osa ympäristöterveydenhuoltoa)
- Eläinten terveyden valvonta (eläintautien, eläinten lääkitseminen, sivutuotteiden, eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonta) (osa ympäristöterveydenhuoltoa)
- Eläinten hyvinvoinnin valvonta, löytöeläinpalvelu, eläinten kiireellisen hoidon ja kuljetuksen järjestäminen (osa ympäristöterveydenhuoltoa)
- Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen (osa ympäristöterveydenhuoltoa)
- Rehuvalvonta
- Kasvinterveyden ja kasvintuotannon edellytysten valvonta (kasvinterveyden valvonta, siementen sertifiointi ja markkinavalvonta, hukkakauravalvonta, lannoitevalvonta)
- Täydentävät ehdot, vierasainevalvonta ja luomuvälvonta
- Maatalouden markkinajärjestelmiin liittyvät tehtävät (kauppanormivalvonta, interventiot tehtävät)
- Eräät EU:n kalastuspolitiikkalainsäädännön mukaiset tehtävät (osa elintarvikevalvontaa)

Eviran toimialan tehtäviä tullaan hoitamaan lähtökohtaisesti kaikissa maakunnissa. Evira pitää asianmukaisena maakuntien mahdollisuutta järjestää itsenäisesti niille osoitettujen tehtäviensä hoitaminen. Joidenkin erikoisosaamista vaativien tehtävien hoitaminen maakuntien yhteisen sopimisen perusteella lakiehdotuksen 46 §:n mukaisesti olisi kuitenkin toivottavaa maakuntien toiminnan valtakunnallisen yhtenäisyyden, asiakkaiden tasapuolisen kohtelun ja palvelutason sekä voimavarojen säästön kannalta. Eviran tehtäväalueella tämä koskee esimerkiksi luonnonmukaisen tuotannon valvontaa, eräitä elintarvikevalvonnan erikoisosaamista edellyttäviä erityistehtäviä, kuten elintarvikekontaktimateriaalien ja lisäaineiden valvonta, sekä siemenkaupan markkinavalvontaa. Poronlihan tarkastuksen ja poroteurastamoiden valvonnan järjestämisessä Evira pitää

hyvänä valmistelussa laadittua esitystä siitä, että nämä tehtävät keskitettäisiin nykytilan mukaisesti laissa säätäen Lapin maakuntaan lakiehdotuksen 6 §:n 3 momentin mukaisesti.

Evira pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että MMM:n hallinnonalan tehtävät muodostaisivat maakunnissa mahdollisimman yhtenäisen, synergisen kokonaisuuden. Ensiarvoisen tärkeänä Evira pitää sitä, että ympäristöterveydenhuollon tehtävät (= elintarvikevalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, julkiset eläinlääkäripalvelut, terveydensuojelu ja tupakkavalvonta) muodostaisivat jatkossakin maakunnissa tehtäviä organisoitaessa yhden kokonaisuuden. Kasvinterveyden, maatalouden tuotantotarvikkeiden ja luonnonmukaisen tuotannon valvonnassa tiivis yhteys paikallisen maataloushallinnon tehtäviin olisi tarkastustoiminnan ja resurssien käytön kannalta tarkoituksenmukainen.

Evira toteaa, että uudistuksen yhteydessä eräitä valtakunnallisia erityistehtäviä sekä elintarvikevalvonnan ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan suunnittelu-, ohjaus-, auditointi- ja kehittämistehtäviä on esitetty siirrettäväksi aluehallintovirastoista Eviraan. Evira pitää tätä järkevänä erityisosaamisen hyödyntämisenä, mutta korostaa sitä, että tehtävien myötä vastaavat resurssit on siirrettävä Eviraan riittävine asiantuntija- ja tukitoimintoineen.

Maakuntien tehtäväala

Maakuntalakiehdotuksen 6 § sisältää säännökset maakunnan tehtäväaloista. Evira on lakiehdotuksen valmistelun yhteydessä kommentoinut toimialansa tehtävien esittämistapaa lakiehdotuksen 6 §:n 1 momentissa. Evira toteaa, että säännöksen muotoilu on valmistelun kuluessa parantunut, mutta siinä on edelleen selkeyttämisen tarvetta, ja lisäksi tehtäväaloissa on paljon päällekkäisyyttä. Tehtäväalojen kuvaukset ovat myös tarkkuudeltaan erilaisia: osa on kuvattu hyvin yksityiskohtaisesti, osa yleisellä tasolla, joten sääntelyä olisi hyvä tältä osin yhtenäistää. Koska tehtäväalojen kuvauksia on vaikea saada tyhjentyviksi, Evira näkisi hyväksi pitäytyä yleislakina toimivan maakuntalain tasolla yleisissä kuvauksissa ja käyttää kaikissa kuvauksissa samaa perustaa. Kaikille hallinnonaloille yhtenäinen perusta voisi olla esimerkiksi valtioneuvoston ohjesääntö. Eviran ja MMM:n tehtäväalueella maakuntiin siirtyvät tehtävät ovat valtioneuvoston ohjesäännön terminologian mukaan "maatalous, maaseudun kehittäminen, elintarvikkeet, maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys".

Ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu

Maakuntalakiehdotuksen 7 §:n mukaan maakunta voi sopia tehtävänsä järjestämisvastuun siirtämisestä kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Hallituksen 5.4.2015 tekemien maakuntauudistuksen linjausten perusteella STM ja MMM ovat yhteistyössä valmistelleet lakiehdotuksen ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuun siirtämisestä tietyin kriteerein kunnan tehtäväksi. Hallituksen linjauksen on tulkittu lähtökohtaisesti koskeneen pääkaupunkiseudun kuntia. Valmistelun kuluessa on eräiltä tahoilta esitetty järjestämisvastuun siirtomahdollisuuden laajentamista myös eräiden muiden suurempien kaupunkien toimintaan. Evira pitää asiakkaiden tasapuolisen kohtelun ja asioinnin yksinkertaisuuden sekä maakuntien ohjauksen ja yhtenäisen toiminnan näkökulmasta tärkeänä sitä, että järjestämisvastuun siirtomahdollisuus rajataan pääkaupunkiseutuun laissa säädetyin edellytyksin hallituksen linjaamalla tavalla. Evira toteaa lisäksi, että järjestämisvastuun siirtäminen olisi pääkaupunkiseudullakin sikäli ongelmallista, että eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta on joka tapauksessa tarkoitus sijoittaa maakuntiin, jolloin ympäristöterveydenhuollon kokonaisuus hajoaishi.

Ahvenanmaakysymys

Evira toteaa, että maakuntien perustaminen ja siitä johtuva aluehallintovirastoista annetun lain kumoaminen vie perustan Ahvenanmaan valtionviraston toimivallalta hoitaa nyt aluehallintovirastolle kuuluvia tehtäviä. Itsehallintolain 30 §:n johdantokappaleen mukaan hallinnosta valtakunnan lainsäädäntövallan piiriin kuuluvissa

asioissa huolehtivat valtakunnan viranomaiset. Eviran toimialalla asia koskee mm. eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvinterveyttä ja täydentäviä ehtoja koskevia valvontatehtäviä. Evira pitää tarkoituksenmukaisena sitä valmistelussa esillä ollutta ratkaisua, jossa yleislakiin (esim. valmisteilla oleva Ahvenanmaan valtionvirastoa koskeva laki) lisätään säännös, jonka mukaan Ahvenanmaan valtionvirasto on toimivaltainen hoitamaan maakunnan alueella ne valtion lainsäädäntö- ja hallintovaltaan kuuluvat tehtävät, jotka Manner-Suomessa kuuluvat maakunnalle.

Eviran toimialan lainsäädäntö

Eviran toimialan keskeinen lainsäädäntö tulee EU:sta ja on pääosin yksityiskohtaista, kattavaa ja jäsenvaltioita suoraan velvoittavaa. Yleisessä elintarvikeasetuksessa (EY N:o 178/2002) säädetään elintarvikeeturvallisuuden varmistamisen yleisistä periaatteista ja valvonta-asetus (EY N:o 882/2004) säättää jäsenvaltioiden vastuulla olevalle valvonnalle ja toiminnan varmistamiselle velvoittavan perustan ja kehyksen. Elintarvikeketjua ja sen valvontaa sääntelee lisäksi suuri määrä EU-säädöksiä, pääosin asetuksia. Kansallisesti on säädetty viranomaisten toimivallasta, organisoitumisesta, pakkokeinoista ja eräistä erityiskysymyksistä.

EU:n valvonta-asetuksen vaatimuksena on, että jäsenvaltiot laativat toiminnalleen monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman (VASU), jonka toteutuma raportoidaan Euroopan komissiolle vuosittain. Komissio tekee säännöllisesti tarkastuksia jäsenvaltioihin lainsäädännön noudattamisen varmistamisesta ja valvonnan toimeenpanosta.

EU-järjestämässä eläinten, kasvien ja elintarvikkeiden turvallisuudesta tulee kaikissa jäsenvaltioissa varmistua yhdenmukaisilla menettelytavoilla ja tätä tarkoitusta varten valvonta-asetuksessa on asetettu jäsenvaltioille lainsäädännön toimeenpanon ja valvonnan suunnittelu-, koulutus-, seuranta-, auditointi- ja laatujärjestelmävelvoitteet. Valvontajärjestelmästä valtakunnallisesti vastaavana viranomaisena Evira tekee auditointeja elintarvikevalvontaketjun toimivuuden varmistamiseksi ja valvonnan asianmukaiseksi toimeenpanemiseksi ja kehittämiseksi. Valvonta-asetus myös velvoittaa siihen, että valvonnan tosiasiallinen kokonaisjohtaminen ja koordinaatio on toteutettu ja varmistettu silloinkin, kun valvontatehtäviä on delegoitu paikallistasolle, kuten Suomessa aluehallinnolle ja kunnille ja jatkossa maakunnille.

Eviran toimialaan kuuluu myös maatalouden tukijärjestelmiin liittyviin täydentäviin ehtoihin ja maatalouden markkinajärjestelmiin liittyviä valvontatehtäviä, joita Evira hoitaa Maaseutuviraston (Mavi) delegoimina maksajavirastotehtävinä. Näitä tehtäviä koskeva EU-lainsäädäntö on erittäin yksityiskohtaista ja tiukkaa jäsenvaltioita sitovaa sääntelyä. Riittämätön valvonta tai siinä todetut muut laiminlyönnit voivat johtaa määrällisesti korkeisiin rahoituskorjauksiin eli EU-rahoituksen menetyksiin, tukien keskeytyksiin tai vähentämiseen sekä rajoituksiin jäsenvaltioiden välisessä kaupassa. Näiden toimenpiteiden välttämiseksi maksajavirastolla tulisi olla lainsäädännössä säädettyjä pakkokeinoja puuttua maakuntien EU-säädösten vastaiseen toimintaan.

Evira katsoo, että edellä kuvatut viraston toimialan lakisääteisten tehtävien hoidon kannalta olennaiset erityispiirteet ja EU-lainsäädännöstä seuraavat jäsenvaltioita sitovat erityisvaatimukset olisi tarpeen tuoda esiin maakuntalaissa tai muissa maakuntia koskevissa säädöksissä.

Maakuntien toiminnan ohjauskeinot

Yleistä

Evira toteaa, että maakuntalakiehdotuksen 3 luvun mukaiset maakunnallisen toiminnan ohjauskeinot liittyvät valtiovarainministeriön johdolla tapahtuvaan taloudelliseen ohjaukseen. Valtio kuitenkin rahoittaa maakuntien toiminnan kokonaisuudessaan, joten valtion käytössä olevat lakiin sisältyvät ohjauskeinot vaikuttavat vähäisiltä. Evira katsoo, että yleisenä tavoitteena uudistuksen toteuttamisessa tulee olla lakisääteisten tehtävien hyvä ja

kustannustehokas hoito tasapuolisesti ja yhtenäisesti kaikilla aluilla, joten myös valtion keskusviranomaisten yhtenäistävä tuki ja ohjeistus tiiviissä vuorovaikutuksessa maakuntien kanssa on jatkossakin tarpeen.

Elintarvikeketjun valvonnan johtaminen ja ohjaus

Eviran tehtävänä on johtaa, ohjata ja kehittää elintarvikeketjun valvontaa valtakunnallisesti keskus-, alue- ja paikallistasolla. Evira toimii EU:n valvonta-asetuksen edellyttämänä Suomen toimivaltaisena keskusviranomaisena elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi koko elintarvikeketjussa. Kaikkia elintarvikeketjun valvontaan osallistuvia viranomaisia sekä valtuutettuja tarkastajia ja hyväksytyjä laboratorioita ohjataan lakisääteisesti EU:n valvonta-asetukseen perustuvalla VASU-suunnitelmalla ja sen perusteella laadituilla sektorikohtaisilla valvontasuunnitelmilla, joista säädetään ao. erityislaeissa. VASU raamittaa elintarvikeketjun ja sen valvonnan tavoitteita, linjauksia, tehtävien painopisteitä ja ohjaa viranomaisten valvonnan suunnittelua, yhdenmukaista toimeenpanoa ja siitä raportointia. Evira käy vuosittain alue- ja paikallistason viranomaisten kanssa keskustelut valvonnan tavoitteista ja painopisteistä sekä niiden vastuulla olevista valvonta- ja tarkastustehtävistä, projekteista ja resursseista tavoitteiden saavuttamiseksi. Neuvotteluissa sovitut asiat kirjataan ja toteutumat raportoidaan VASU-raportin yhteydessä. VASUn avulla ja näillä vuorovaikutteisilla toimilla tullaan jatkossakin tukemaan ja ohjaamaan maakuntien toimintaa. Valvontaprosessia tukevat myös toimialan valtakunnalliset tietojärjestelmät.

STM:n ja MMM:n hallinnonalan johtaman ympäristöterveydenhuollon valvonnan yhteensovittamiseksi alue- ja paikallistasolla laaditaan kansalliseen lainsäädäntöön perustuen ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma, jolla yhtenäistetään toiminnan paikallistason valvonnan suunnittelua, toimeenpanoa, raportointia sekä henkilöstön osaamisen varmistamista ja resursointia. Eviran tehtävien osalta ohjelma on osa VASUa. Valvontaohjelma valmistellaan yhteistyössä paikallishallinnon kanssa ja se tulee jatkossakin helpottamaan tehtävien organisointia ja kokoamista maakunnissa.

Vuorovaikutuksen keinoja maakuntayhteistyössä ovat säädösohjauksen ja yhteisen valvontasuunnittelun lisäksi valtion talousarviossa ja toimialakohtaisissa valtioneuvoston selonteoissa asetetut tavoitteet sekä valtion viranomaisten ja maakuntien yhteiset substanssistrategiat ja neuvottelumenettelyt. Vuorovaikutukseen Eviran toimialalla kuuluvat myös elintarvikeketjun valvontaviranomaisten yhteistyössä tapahtuva ohjeiden laatiminen, koulutus, viestintä eri keinoin sekä säännölliset keskustelutilaisuudet ja neuvottelupäivät, joihin kaikki elintarvikevalvontaketjun viranomaiset osallistuvat.

Valvontaketjun toimintaa seurataan myös asettamalla ketjun viranomaisille toiminnan mittareita tavoitteineen. Tuore esimerkki tästä toimintatavastatavasta on elintarvikevalvonnan tulosten julkaisujärjestelmä OIVA, jossa on asetettu paikalliselle elintarvikevalvonnalle tehokkuusmittareita, ja joka sisältää keskitetyn tietokannan, jonka avulla voidaan arvioida ja seurata tehtävien toimeenpanoa valvontaketjussa.

Evira toteaa, että EU-lainsäädännön edellyttämä elintarvikeketjun toiminnan säädöstenmukaisuus ja toimivuus sekä ketjun toiminnan ja sen valvonnan riskiperusteisuus, läpinäkyvyys ja palvelujen tasapuolisuus edellyttävät jatkossakin tosiasiallista mahdollisuutta sovittaa yhteen ja ohjata elintarvikeketjun valvonnan toimintaa läpi elintarviketuotantaketjun prosessin. Yhteisen hyödyn näkökulmasta toimialan tehtävien hoitamista yhtenäistävä ohjeistus ja tuki on jatkossakin tarpeen maakuntaudistuksen henkeen soveltuvassa vuorovaikutuksessa. Tätä korostaa myös elintarviketurvallisuustehtävien luonne osana yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja ja maksajavirastotehtävien EU-sitovuus ja näiden tehtävien puutteelliseen hoitamiseen liittyvät riskit ihmisten ja eläinten terveydelle ja toimialan elinkeinojen taloudelliselle kannattavuudelle.

Maakuntien organisaatio ja tehtävien hoito

Evira toteaa, että tärkeitä säännöksiä maakuntien vastuulle siirtyvien viranomaistehtävien tasapuolisen, tehokkaan ja asiakaslähtöisen hoidon varmistamiseksi ovat lakiehdotuksen 6-9 lukuihin sisältyvät maakuntien

toimielimiä, niiden tehtäviä ja keskinäistä vastuunjakoa sekä maakunnan johtamista koskevat säännökset. Evira toivoo, että näiden säännösten täsmentämisen tarvetta arvioitaisiin vielä lakiehdotuksen jatkovalmistelussa. Erityisesti olisi tarpeen säätää riittävän selkeästi vastuusuhteista ja toimivallasta maakunnan palvelulaitoksen, valtakunnallisten palvelukeskusten ja maakunnan päättävien toimielinten kesken.

Evira pitää tärkeänä myös maakuntalakiehdotuksen 85 §:n säännöstä, jonka mukaan maakunnan hallintosäännössä on annettava maakunnalle kuuluva toimivalta viranhaltijalle mm. laissa tai asetuksessa säädetyissä lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevissa asioissa. Valvontamenettelyä koskevat asiat kattavat Eviran käsityksen mukaan myös tarvittavista pakkokeinoista päättämisen.

Maakuntalain 118 ja 119 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi maakunnan palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta ja sen rajauksista. Evira toteaa, että sääntelyn sisältö on luettavuudeltaan vaikeaselkoinen, joten jossain määrin epäselväksi jää, minkä tehtävien hoitamista säännökset koskevat. Evira toteaa kuitenkin, että ilmeisesti lakiehdotuksen 118 §:ssä on tarkoitus jättää yhtiöittämisvelvollisuuden ulkopuolelle kaikki ne palvelut, esimerkiksi eläinlääkäripalvelut, joita maakunta tuottaa lain perusteella omana toimintanaan maakunnan asukkaille ja muille, joille maakunnan on lain perusteella järjestettävä palveluja. Evira pitää tätä erittäin hyvänä ja tärkeänä rajauksena. Esimerkiksi eläinlääkäripalvelujen yhtiöittäminen ei ole tarkoituksenmukaista, kun otetaan huomioon muun muassa se, että niitä nykyisin tuottavat kunnaneläinlääkärit hoitavat usein samalla sellaisia viranomaistehtäviä, esimerkiksi eläintautiseurantaan liittyvää näytteenottoa, jotka kuuluisivat jatkossa maakunnan tehtäviin ja joita ei ole mahdollista ulkoistaa osakeyhtiölle.

Resurssikysymykset

Evira toteaa, että sen tehtäväalueen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen on välttämätöntä varata maakunnissa riittävät henkilöstö- ja määrärahasurssit. Ensiarvoisen tärkeää on huolehtia myös tehtäviä hoitavien henkilöiden riittävästä pätevyydestä ja osaamisen varmistamisesta ja kehittämisestä jatkossakin, ja erityisesti tilanteissa, joissa henkilöstön tehtävät uudistuksen johdosta muuttuvat. Valvontatyötä ja muita kyseisiä tehtäviä hoitavan henkilöstön tulisi olla pääsääntöisesti vakinaista, koska määräaikaissä tehtävissä ammattitaitoa ei ole mahdollista ylläpitää samalla tavalla kuin vakituisissa virkasuhteissa toimittaessa. Resursseja siirrettäessä ja sijoitettaessa tulee varmistaa myös tukitoimintojen riittävyys sekä varamiehitys lakisääteisissä tehtävissä. Maakuntien kannattaa myös hyödyntää uudistuksessa yhdistyvien osapuolten erilaiset osaamiset, erikoistumiset sekä parhaat käytännöt ja toimintatavat. Toimintatapojen ja asenteiden muutoksessa tulee korostaa asiakaslähtöistä ja prosessimaista, tehtävät kokoavaa ajattelutapaa.

Siirtyvän henkilöstön osalta lakiehdotuksen henkilöstöä koskevat säännökset ovat Eviran käsityksen mukaan selvät. Henkilöstön tehtäviin sijoittamisessa ja tehtävien organisoinnissa on tärkeää, että henkilöstön nykyinen osaaminen tunnustetaan ja sitä arvostetaan. Uudistuvien yhteistyömuotojen, roolituksen ja vuorovaikutuksen tulisi tukea jokaisen työtä mahdollistaen osaamisen ja kokemuksen hyödyntämisen ja kehittämisen.

Maakuntien rahoitus tulee perustumaan valtion budjettirahoituksen lisäksi maakuntien asiakkailta ja toimijoilta perimiin maksuihin. Evira pitää erittäin tärkeänä sitä valmistelussa esiin tuotua näkemystä, että maakuntien oikeudesta maksujen perimiseen säädettäisiin yhtenäisesti tätä tarkoitusta varten valmisteltavassa maakuntien maksuperustelaissa. Ellei tällaista yleislakia tulla uudistuksen yhteydessä laatimaan, maksuja koskevat säännökset on sisällytettävä maakunnille siirtyviä tehtäviä koskeviin erityislakeihin. Maksuja koskeva sääntely saattaa tällöin muodostua epäyhtenäiseksi hallinnonalasta ja tehtävistä riippuen.

Digitalisaatio

Eviran tehtäväalueella digitalisaatiolla ja toimivilla valtakunnallisilla tietojärjestelmillä on olennaisen tärkeä merkitys lakisääteisten tehtävien hoitamisessa ja niiden seurannassa. Tämä koskee jatkossa myös tehtävien hoitamista ja palvelujen järjestämistä maakunnissa ja edellyttää muun muassa toimivia ja kattavia

tietoliikenneyhteyksiä myös harvaan asutulla seudulla.

Evira toteaa, että maakuntauudistuksen ICT-linjausten yhtenä lähtökohtana on maakunnan yhteisen ICT-palvelukeskuksen perustaminen. Evira pitää tärkeänä sitä, että maakuntien yhteisiin ICT-palveluihin ei sisällytetä substanssietojärjestelmien laatimista koskevia tavoitteita, vaan näitä järjestelmiä koskeva kehittäminen säilyy valtion keskushallinnon tehtävänä. Eviran toimialalla on toiminnassa ja kehitteillä useita valtakunnallisia tietojärjestelmiä, ajankohtaisena esimerkkinä VM:n tuottavuusrahoilla käynnistetty laaja VATI-hanke, jolla tähdätään valtakunnallisesti yhteiseen työvälineeseen Eviran ja maakuntien ympäristöterveydenhuollon tehtävien tehokkaaksi hoitamiseksi.

Evira katsoo myös, että tietojärjestelmiä ei tule rakentaa toiminnallisten tehtävien varaan (esim. valvonta, tarkastus, luvat), vaan prosessien työvälineiksi. Prosessit ulottuvat Eviran toimialalla EU-tasolta ministeriöön, ministeriöstä keskushallintoon, keskushallinnosta maakuntiin ja sieltä asiakkaille, joita ovat mm. valvontakohteet. Suunnitellun ICT-tuen tulisi keskittyä tukemaan substanssitoimialojen asiakaslähtöistä tietojärjestelmätyötä kokonaisuutena.

Tietojärjestelmiä koskevissa ratkaisuissa on tärkeää Eviran ja MMM:n toimialalla huomioida myös EU-ulottuvuus. Esimerkiksi toimialan maksajavirastotehtävien hoitamisessa on noudatettava tarkasti EU-lainsäädännön asettamia tietojärjestelmien turvallisuutta koskevia standardisoituja vaatimuksia. Nämä vaatimukset koskevat jatkossa myös maakuntia. Tietojärjestelmien turvallisuutta koskevien vaatimusten noudattamista jäsenvaltiossa valvoo tältä osin Euroopan tilintarkastustuomioistuimien tarkastuksillaan.

Erityisen tärkeänä maakuntauudistuksen tavoitteena Evira pitää sähköisten asiointijärjestelmien laajentamista ja kehittämistä kansalaisten ja yritysten toiminnan helpottamiseksi ja palvelun parantamiseksi. Evira panostaa toimialan sähköisten palvelujen ja tietojärjestelmien jatkuvaan kehittämiseen osana toimialansa palveluprosesseja koko toimintaketjussa.

Maakuntien toiminnan laillisuusvalvonta ja pakkokeinot

Evira toteaa, että maakuntalakiehdotuksessa maakuntien laillisuusvalvonta oltaisiin säätämässä uuden valtion aluehallintoviranomaisen tehtäväksi. Tämä vaikuttaa sikäli ongelmalliselta, että uusi virasto joutuisi tällöin tutkimaan ja ottamaan kantaa asioihin, jotka eivät kuulu sen varsinaiseen toimialaan ja joihin sillä ei välttämättä ole riittävää osaamista. Valmisteilla olevan valtion aluehallintoviranomaista koskevan lain mukaan Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviranomaisen tehtäväalaan kuuluisivat sosiaali- ja terveydenhuolto, koulutus-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimi ja varhaiskasvatus, ympäristöhallinto, pelastustoimi sekä työsuojeluhallinto. Tämän viranomaisen pitäisi siis kuitenkin käsitellä ja ratkaista mm. maakunnallista maataloustukihallintoa sekä elintarvikevalvontaa ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa koskevat kantelut. Virastolle esitetty toimivalta käsitellä kanteluita ei sulkisi pois sektorin tavanomaisten kanteluviranomaisten toimivaltaa.

Toimialansa laillisuusvalvonnan osalta Evira toteaa, että osa näistä tehtävistä hoidetaan jo nykyisin Evirassa, eikä tätä toimivaltaa ole tarkoitus maakuntauudistuksessa muuttaa. Kyseisissä tehtävissään Evira vastaa pääosin eläinlääkäreiden ammatinharjoittamista koskevien kanteluiden hoitamisesta. Lisäksi Eviralla on elintarvikelaissa säädetty ns. otto-oikeus päättää hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä alueella, jos se perustellusta syystä arvioi paikallishallintoviranomaisen toimet riittämättömiksi terveysvaaran estämiseksi.

Esitys ei sisällä säännöksiä pakkokeinoista, joita valtion viranomainen voi käyttää suorittamansa laillisuusvalvonnan yhteydessä siltä varalta, että maakunta edelleen jättää velvoitteensa täyttämättä. Riippumatta siitä, onko viranomaisvalvonnan kohteena toimija vai toinen viranomainen, valvonta on tehokkaampaa silloin, kun toiminnassa on käytettävissä ääritilanteita varten pakkokeinoja, kuten mahdollisuus uhkasakon käyttöön. Itsehallinnollisten maakuntien perustaminen luo viranomastehtävien hoitumisen näkökulmasta tilanteen, jossa tehtävien hoitoon ei voi entiseen tapaan vaikuttaa tulosehjouksen tai hallinnon

sisäisten määräysten kautta. Koska ei ole tarkoituksenmukaista, että kukin substanssiministeriö lisää toimialansa erityislakeihin maakuntia koskevaa pakkokeinosääntelyä, sääntely olisi järkevää valmistella keskitetysti ja sisällyttää maakuntalakiin.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtäjäntämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaaajien määrä: 1

- Evira ei ota kantaa SOTEn järjestämislakiin.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Evira toteaa, että väliaikaisessa valmistelutoimielimessä tulisi olla mukana myös aluehallintoviranomaiset muiden lakiehdotuksen 6 ja 8 § mainittujen tahojen lisäksi. Ympäristöterveydenhuollon kokonaisuuteen liittyviä tehtäviä siirtyy aluehallintovirastoista maakuntiin ja on välttämätöntä, että myös näiden tehtävien järjestämisessä on alusta lähtien mukana riittävä asiantuntemus. Väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanossa on oltava riittävästi edustettuna valtion aluehallinnosta siirtyvien eri tehtävälajien asiantuntemusta, vaikka tehtäväkokonaisuudet henkilötyövuosina ovatkin vähäisempiä maakuntiin siirtyvien sote-tehtävien rinnalla.

Evira toteaa, että lakiehdotuksen voimaanpanolakiin ehdotetut säännökset omaisuusjärjestelyistä koskevat esitysluonnoksessa ainoastaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen liittyvää omaisuutta. Kuitenkin hallituksen 5.4.2016 linjaamat omaisuusjärjestelyt koskevat aluehallintouudistusta kokonaisuudessaan, ja linjauksena todetaan, että omaisuuden siirtojen toteutuksesta säädetään nimenomaan sote-uudistuksen voimaanpanolaissa. Evira katsoo, että lakiluonnosta tulisi täydentää siten, että se kattaisi myös muihin siirtyviin tehtäviin, kuten ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät omaisuusjärjestelyt (mm. eläinlääkintähuoltoon liittyvät eläinlääkäreiden toimitilat, laboratorio- ja röntgentilat ja välineistö). Toissijaisesti näistä omaisuuden siirtoja koskevista järjestelyistä tulisi säätää maakuntauudistuksen erityislakeja koskevissa siirtymä- ja voimaanpanosäännöksissä.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- MMM:n toimialan tehtävien maakuntarahoitus tullaan Eviran toimialan osalta järjestämään uudistuksessa pääosin niin, että siirtyviä tehtäviä koskevat toimintamenomäärärahat ja erillismäärärahat kootaan maakuntien rahoitusmomentille yleiskatteelliseksi määrärahaksi.

Mitä tulee siirtyvien määrärahojen laskentaan, niin Eviran toteaa, että uudistuksen valmistelun yhteydessä on tuotu esiin, että ympäristöterveydenhuollon rahoituskysymyksiä tarkasteltaessa rahoituslaskenta perustuisi jo valmiina oleviin SOTE-laskelmiin. Evira toteaa, että siinä tapauksessa, että näin menetellään, nämä laskelmat tulisi päivittää vastaamaan maakuntauudistuksen tilannetta. Eviran sektorilla laskentaperusteeksi soveltuu osittain htv-peruste, mutta koska osa tehtävistä hoidetaan ostopalveluina, pelkkä htv-peruste ei ole riittävä. Asiaa tulee katsoa rahoituksen näkökulmasta ja käsitellä laskennassa euromääriä, ei htv:itä.

Maakuntien rahoituslakiluonnoksen 14 §:n osalta Evira toteaa, että sen toimialan osalta maatilojen lukumäärä voi olla merkityksellisempi mittari maakunnan tehtävien rahoituksen laskentaan maakunnan asukasmäärän sijaan.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Evira ei ota kantaa lakiluonnokseen.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Evira ei ota kantaa lakiluonnokseen.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Evira ei ota kantaa lakiluonnokseen.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Evira ei ota kantaa lakiluonnokseen.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Evira pitää tärkeinä maakuntauudistuksen tavoitteita ja katsoo, että uudistuksen toteuttamisen tapa MMM:n hallinnonalalla ja Eviran tehtävissä vastaa Eviran näkemyksiä toimialansa prosessien valtakunnallisesta kehittämisestä. Evira viittaa tältä osin edellä maakuntalakiehdotuksen kysymysten kohdassa 9 lausumaansa ja toteaa, että maakuntauudistuksen keskeiset tavoitteet vastaavat pitkälti Eviran toimialan strategisia tavoitteita ja niitä toimintatapojen uudistamista koskevia linjauksia ja toimenpiteitä, joita Evirassa ja sen tehtäväalueella on jo ryhdytty toteuttamaan.

Maakuntauudistuksen toteuttamisessa Evira kiinnittää huomiota siihen, että elintarviketurvallisuuden toimialan EU-velvoitteet ja lakisääteiset tehtävät tulee pystyä hoitamaan asianmukaisesti niin, että elintarviketurvallisuuden, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ja kasvinterveyden korkea taso pystytään säilyttämään. Myös kansalaisten ja yritysten tasapuolisesta kohtelusta ja palvelujen saatavuudesta eri puolilla maata on huolehdittava.

Evira toteaa, että elintarvikevalvonnassa ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnassa hallinnon portaita on tähän saakka ollut neljä ja näissä on osin hoidettu samantapaisia tehtäviä. Eviran ja aluehallintovirastojen kuntiin kohdistama elintarvikevalvonnan ohjaus on ollut osin päällekkäistä ja myös eläinsuojeluun liittyviä tarkastustehtäviä on hoidettu sekä aluehallintovirastoissa (suunnitelmallinen valvonta) että kunnissa (epäilyyn perustuva valvonta). Samankaltaisia tehtäväkokonaisuuksia keskittämällä (ohjaustehtävät Eviraan ja tarkastus- ja toimeenpanotehtävät maakuntiin) yksinkertaistetaan ja yhtenäistetään valvontaa, parannetaan valvonnan ja palvelujen kustannustehokkuutta sekä luodaan paremmat mahdollisuudet erikoistumiselle ja osaamiselle. Myös toimipiste- ja palveluverkostoja voidaan arvioida aiempaa laajempina kokonaisuuksina.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Kuten edellä on todettu, MMM:n toimialan tehtävien maakuntarahoitus tullaan Eviran toimialan osalta järjestämään pääosin uudistuksessa niin, että siirtyviä tehtäviä koskevat toimintamenomäärärahat ja erillismäärärahat kootaan maakuntien rahoitusmomentille yleiskatteelliseksi määrärahaksi.

Rahoituksen kohdentamisen osalta Evira toteaa, että sen tehtäväalueen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen on välttämätöntä varata maakunnissa riittävät henkilöstö-, määräraha- ja osaamisresurssit. Evira viittaa tältä osin edellä maakuntalakiehdotuksen kysymysten kohdassa 9 resurssien osalta lausumaansa.

EU:n maataloustukiin ja markkinajärjestelmiin liittyvien tehtävien osalta Evira toteaa, että maksajavirastosopimuksella maakunta sitoutuu hoitamaan tehtävät ja järjestämään siihen tarvittavat resurssit.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Eviralla ei ole tässä vaiheessa lisättävää edellä lausumaansa.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Evira on edellä lausunnossaan tuonut esiin eräitä kohtia lakiehdotuksesta, joiden kohdalla Evira on nähnyt selkeyttämisen tai täydentämisen tarvetta. Evira ei pidä tarkoituksenmukaisena tehdä lausunnossaan säädösmuutosehdotuksia.